

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 14 februari 1928 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om införande av stadgande i den sociala arrendelagstiftningen angående optionsrätt för arrendatorer till ny arrendeupplåtelse.

Andra lagutskottet har till behandling i ett sammanhang förehaft till lagutskott hänvisade motionerna nr 200 i första kammaren av herr *Lindhagen* och nr 359 i andra kammaren av herr *Hage m. fl.*

I motionerna hemställes,

1) att riksdagen ville besluta ett tillägg till lagen om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand, innefattande optionsrätt för arrendatorerna vid utgången av den stadgade minimitiden, eller ock hos Kungl. Maj:t begära förslag därom snarast möjligt,

2) att riksdagen ville besluta ett tillägg till allmänna arrendelagen, innefattande optionsrätt för arrendatorerna vid utgången av den för sociala arrenden stadgade minimitid, eller ock hos Kungl. Maj:t begära förslag därom snarast möjligt.

Beträffande vad av motionärerna anförts till stöd för ifrågavarande hemställan får utskottet hänvisa till motionernas innehåll.

De synpunkter, som ligga till grund för motionärernas yrkanden, hava framförts senast vid fjolårets riksdag utan att då vinna riksdagens beaktande. Vid nämnda riksdag uttalade sammansatta andra lag- och jordbruksutskottet i sitt utlåtande rörande det i motionerna berörda ärendet, att utskottet, när det för vissa arrenden förordade så lång minimitid som femton år, ej fann anledning föreligga att stadga optionsrätt. Såsom skäl härför hänvisade utskottet till vad jordsakkunniga anført i frågan. Av de sakkunnigas betänkande framgår, att deras ståndpunkt härutinnan vore, att sedan arrendatorn innehaft fastigheten i femton år optionsrätt näppeligen kunde tillerkännas honom utan att jordägarens rätt att förfoga över sin jord alltför mycket beskures. Dessutom kunde man förutse, att arrendeförhållandet under den föregående långa arrendetiden vunnit sådan stadga, att, därest fastigheten fortfarande skulle vara utarrenderad, någon risk knappast förefunnes för en skötsam arrendator att icke erhålla förnyat arrende.

Utskottet.

Det finnes enligt utskottets mening ej anledning att nu frångå de beslut i ämnet, som fattades vid fjolårets riksdag. Utskottet kan därför icke tillstyrka bifall till något av de i motionerna upptagna särskilda yrkandena. Utskottet får alltså hemställa,

- A) att yrkandena under 1) i motionerna I: 200 och II: 359 icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda;
B) att yrkandena under 2) i samma motioner icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 16 februari 1928.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

Från första kammaren: herrar *Westman, von Sydow, Linder, Österström, greve Spens, Lindhagen, Sigfrid Hansson och Sundberg*;

Från andra kammaren: herrar *Öberg, Hage**, *Magnusson* i Skövde, *Johanson* i Hallagården, *Johansson* i Sollefteå*, *Olovson* i Västerås, *Andersson* i Rasjön och *Pettersson* i Hällbacken.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Linder, Lindhagen, Sigfrid Hansson, Hage, Johansson* i Sollefteå, *Olovson* i Västerås och *Pettersson* i Hällbacken, som anfört:

»Vid behandlingen av förevarande ämne inom sammansatta andra lag- och jordbruksutskottet vid 1927 års riksdag förenade sig herrar *Linder, Lindhagen, Sjöblom, Magnusson* i Kalmar, *Hage* och *Johansson* i Uppmälby om en reservation, däri anfördes, bland annat, följande:

En kardinalpunkt för den sociala arrendelagstiftningen i nuvarande tidskede är optionsrätten till förnyat arrende. Den förordades enhälligt av jordkommissionen, dock av herrar *Olsson* i Kullenbergstorp och *Wohlin* med vissa förbehåll beträffande arrendatorer på skilda egendomar (se jordkommissionen del VI sid. 471). Optionsrätten föreslogs skola omfatta en tid av femton år vid varje arrendetids slut. Jordsakkunniga hava avstyrkt optionsrätten med en kort motivering, och den nuvarande justitieministern har icke ens diskuterat någon optionsrätt efter utgången av den av honom förordade minimitiden av femton år.

Ingenting är rimligare än optionsrätten, och *ingenting är mera eftersträvat av arrendatorerna*. Den är ock en naturlig konsekvens av minimitiden. De arrendeavtal på femton år, som ingåtts efter den norrländska arrendelagens ikraftträdande den 1 september 1909, börja nu utlöpa. Det är väl ingen mening i, att den gamla arrendatorn efter nämnda tid åter skall sitta lika löst enligt allmänna arrendelagen som före norrlandslagens tillkomst.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställa vi,

1) att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville begära förslag till ett tillägg till lagen om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand, innefattande optionsrätt för arrendatorer;

2) att riksdagen likaledes i samma skrivelse ville begära förslag till ett tillägg till allmänna arrendelagen, innefattande optionsrätt för arrendatorerna vid utgången av den för sociala arrenden stadgade minimitiden.»